

TRELLEBORGS KOMMUN

Handlingsprogram för Trelleborgs kommun enligt Lag om skydd mot olyckor

Framtagen av Räddningstjänsten 2020-05-12

Innehåll

.....	1
Handlingsprogram för Trelleborgs kommun enligt Lag om skydd mot olyckor Framtagen av Räddningstjänsten 2020-05-12.....	1
1. Övergripande mål	1
2. Bakgrund	1
2.1. Handlingsprogram enligt Lag om skydd mot olyckor.....	1
2.2. Handlingsprogrammet för Trelleborgs kommun.....	2
2.3. Syfte	2
2.4. Avgränsningar	2
2.5. Metod.....	2
2.6. Målformulering	2
2.7. Uppföljning	3
2.8. Remiss	3
3. Beskrivning av Trelleborgs kommun	3
3.1. Kommunens ansvarsområde och uppgifter	3
3.1.1. Kommunens organisation.....	3
3.1.2. Hamnen	5
3.1.3. Multinationella företag	5
3.1.4. Jordbruk.....	5
3.1.5. Tillverkningsindustri	5
3.1.6. Växande branscher	5
3.1.7. Demografi.....	5
4. Räddningstjänstens organisation	6
4.1 Räddningstjänstens olika styrdokument	7
4.2 Kopplingar till riskanalysen	7
4.2.1 Övergripande målformuleringar.....	7
4.2.2 Nationellt mål	8
4.2.3 Kommunens inriktningsmål	8
5. Räddningstjänstens skadeförebyggande verksamhet.....	9
5.1 Säkerhetsmål	9
5.2 Prestationsmål	9
5.3 Beskrivning av räddningstjänstens olika arbetsområden.....	10
5.3.1 Tillsyn enligt LSO och LBE.....	10
5.3.2 Tillstånd enligt LBE	11
5.3.3 Information och rådgivning.....	11

5.3.4	Utåtriktad verksamhet	11
5.3.5	Olycksundersökning och insatsutvärdering	12
5.3.5.1	Händelserapport	12
5.3.5.2	Utökad olycksundersökning	13
5.3.5.3	Utökad insatsutvärdering	13
5.4	Verka för skydd mot olyckor	13
5.5	Kompetenskrav för räddningstjänstens personal	14
5.6	Sotning och brandskyddskontroll	14
5.7	Samverkan	15
5.8	Utbildning	15
6.	Räddningstjänstens skadeavhjälpande verksamhet	17
6.1	Säkerhetsmål	17
6.2	Mål inom prioriterade områden för den skadeavhjälpande verksamheten	17
6.2.1	Prestationsmål trafikolyckor (inklusive spårområde)	18
6.2.2	Prestationsmål bostadsbränder	18
6.2.3	Prestationsmål samverkan	18
6.2.4	Prestationsmål utsläpp farliga ämnen i skyddsvärda områden	18
6.2.5	Prestationsmål PDV	18
6.2.6	Prestationsmål suicid	18
6.3	Uppföljning	18
6.4	Förtydligande av begrepp	18
6.4.1	FIP (Första Insats Person)	18
6.4.2	OE (Offensiv Enhet)	19
6.4.3	EI (Effektiva insatser)	19
6.4.4	PDV (Pågående Dödligt Våld)	19
6.5	Stationsplacering	19
6.6	Insatsförmåga	19
6.6.1	Insatstid och insatsförmåga	20
6.7	Tilläggsuppgifter utöver kärnuppgifter enligt LSO	21
6.8	Operativa förmågor	21
6.8.1	Täckningsområde	22
6.9	Samverkan	23
6.10	Ledningsförmåga	23
6.10.1	Befälsnivåer insatsledning	24
6.10.2	Systemledning	24
6.11	Övningsverksamheten	25
6.12	Personalresurser och kompetens	25
6.12.1	Heltidsanställda brandmän	25

6.12.2 Deltidsanställda brandmän	25
6.12.3 Vikarier.....	26
6.13 Intern kompetenshöjande utbildning.	26
6.13.1 Befäl	26
6.13.2 Dykenhet	26
6.14 Alarmering.....	26
6.14.1 Ingående alarmering.....	27
6.14.2 Utgående alarmering	27
6.14.3 Samband & kommunikation.....	27
6.15 Avtal för räddningstjänst.....	27
6.15.1 Gränslös räddningstjänst	27
6.15.2 Civilrättsligt avtal.....	27
6.15.3 Övriga avtal	27
6.16 Vattenförsörjning.....	28
6.17 Kustnära områden.....	28
6.18 Hamnar och gränsområde mot statligt ansvar	28

1. Övergripande mål

Den enskildes upplevda trygghet i kommunen ska öka och utsattheten för, bränder, olyckor och andra samhällskriser ska minska

Frånvaron av oönskade händelser, skador eller konsekvenser är definitionen av säkerhet i detta handlingsprogram. Trygghet definieras utifrån den känslan som upplevs av de som vistas i kommunen och där känslan av trygghet innebär frånvaro av upplevd oro.

Säkerhet kan uppnås med ett bra förebyggandearbete och tryggheten kan delvis öka

Trelleborgs kommun ska vara trygg och säker att både bo och vistas i

då säkerheten ökar. Tryggheten är dock en upplevd känsla och säkerhetsarbetet som genomförs måste därför kommuniceras för att invånare och besökare i kommunen ska uppleva en känsla av trygghet.

En säker och trygg kommun är en kommun där få olyckor inträffar, där kriser hanteras och konsekvenserna minimeras samt där både invånarna och politikerna har ett säkerhetsmedvetande som är anknytbart till lokala förhållanden.

2. Bakgrund

2.1. Handlingsprogram enligt Lag om skydd mot olyckor

I förarbetena till Lag om skydd mot olyckor, skriver regeringen att "Det måste bli färre som dör, färre som skadas och mindre som förstörs" (prop. 2002/03:119, Reformerad räddningstjänstlagstiftning).

Regeringen anser att antalet olyckor måste minskas och åtgärder vidtas så att konsekvenserna av de olyckor som ändå sker blir så små som möjligt. Kommunerna bör samordna olycksförebyggande, skadebegränsande och skadeavhjälpande verksamhet och åstadkomma en helhetssyn i fråga om säkerhet.

Genom Lag om skydd mot olyckor (LSO) har kommunerna möjlighet att anpassa verksamheten till lokala förhållanden utifrån nationella övergripande mål. Det innebär bl.a. att varje kommun ska arbeta fram ett handlingsprogram för sin kommunala, olycksförebyggande verksamhet och räddningstjänst. Arbetet med handlingsprogrammet bör ses som en process med kontinuerlig uppföljning, utvärdering och möjlighet till förbättring.

Handlingsprogrammet ska antas av kommunfullmäktige för varje mandatperiod.

2.2. Handlingsprogrammet för Trelleborgs kommun

Trelleborg ska vara en trygg och säker kommun att både bo och vistas i.

Handlingsprogrammet ska beskriva hur kommunen arbetar för att förebygga händelser som kan leda till en räddningsinsats och beskriva hur kommunens

förmåga ser ut att genomföra en räddningsinsats om en olycka skulle inträffa.

Genom samverkan mellan myndigheter och förvaltningar i kommunen kan frågor och problem som flera aktörer påverkas av identifieras.

Handlingsprogrammet ska redovisa de mål som kommunen satt upp och hur dessa mål ska uppfyllas.

Underlag för detta handlingsprogram ligger Riskanalysen (REF). Riskanalysen är grundad på lokala och nationell data.

2.3. Syfte

Handlingsprogrammet ska utgöra:

- ✓ Ett internt styrdokument för kommunens arbete med skydd mot olyckor.
- ✓ En redovisning inför medborgarna av kommunens ambitionsnivå och arbete med skydd mot olyckor.
- ✓ Ett underlag för statens tillsyn över kommunen.

Enligt Lagen om skydd mot olyckor ska handlingsprogrammet innehålla:

- ✓ **Kommunens mål** för verksamheten formulerat i form av säkerhetsmål och prestationsmål.
- ✓ De **risker för olyckor** som finns i kommunen och som kan leda till **räddningsinsatser**.
- ✓ En **beskrivning** av hur kommunens **förebyggande verksamhet** är ordnad och hur den planeras.
- ✓ En **beskrivning** av vilken **förmåga** och vilka **resurser** kommunen har och avser att skaffa sig för att genomföra räddningsinsatser.

2.4. Avgränsningar

Handlingsprogrammet omfattar inte de aktiviteter som stipuleras i Lag om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap (2006:544) och som handlar om extraordinära händelser

2.5. Metod

Arbetet med handlingsprogrammet ska vara en ständigt upprepad process, varje år ska innehållet i handlingsprogrammet ses över och varje mandatperiod ska ett nytt tas fram. Innan arbetet med att ta fram ett nytt handlingsprogram påbörjas ska målen från det föregående programmet följas upp och utvärderas. På så vis kan verksamheten utvecklas och kontinuerligt förbättras.

2.6. Målformulering

Säkerhetsmålen och prestationsmålen i handlingsprogrammet är utformade enligt den s.k. SMART- modellen, vilket innebär att målen ska vara:

- ✓ Specifika
- ✓ Mätbara

- ✓ Accepterade
- ✓ Realistiska
- ✓ Tidsatta

Ett **säkerhetsmål** beskriver vad som ska uppnås, exempelvis; "Antalet skadade personer i bostadsbränder ska under mandatperioden minska med 50 % i förhållande till förra mandatperioden".

Ett **prestationsmål** beskriver hur något ska uppnås, exempelvis; "Kommunens fastighetsägare ska innan 2016-12-31 ha installerat brandvarnare i minst 90 % av sina bostäder".

2.7. Uppföljning

Uppföljning av målen sker en gång per år.

2.8. Remiss

Handlingsprogrammet skickas på remiss till Länsstyrelsen i Skåne län, angränsande kommuner samt Trelleborgs kommuns nämnder.

3. Beskrivning av Trelleborgs kommun

3.1. Kommunens ansvarsområde och uppgifter

Huvudansvaret för den kommunala verksamheten ligger hos de förtroendevalda politikerna. Den politiska organisationen i Trelleborgs kommun består av kommunfullmäktige som högsta beslutande organ. Under kommunfullmäktige sorterar valberedningen, arvodesberedningen och kommunrevisionen. Därtill finns kommunstyrelsen och ett antal olika facknämnder.

3.1.1. Kommunens organisation

Kommunfullmäktige är högsta beslutande organet i kommunen.

Kommunstyrelsen utses av kommunfullmäktige och svarar för övergripande ledning och samordning genom långsiktig planering och genom att följa verksamheten inom samtliga verksamhetsområden. Förvaltningarna styrs av en nämnd för respektive förvaltning.

Förvaltningarna i Trelleborgs kommun: Kommunledningsförvaltningen, Samhällsbyggnadsförvaltningen, Tekniska serviceförvaltningen, Kultur- och fritidsförvaltningen, Socialförvaltningen, Bildningsförvaltningen och Arbetsmarknadsförvaltningen.

En del av den kommunala verksamheten bedrivs i aktiebolagsform, i stället för i nämndsform. I Trelleborgs kommun finns tio kommunala bolag, Trelleborgs Rådhus AB, AB Visit Trelleborg, AB Trelleborgshem, Trelleborgs Hamn AB, Trelleborgs Fjärrvärme AB, Trelleborgs Stadsnät AB, Trelleborgs Energiförsäljning AB, Östersjöterminalen AB, Fastighets AB Skarpskytten 17, Fastighets AB Kaplanen 6

Geografi

Trelleborg är Sveriges sydligaste stad och kommun. Kommunen har 45 492 invånare (jan 2020) och en areal på ca 340 km². Centralorten Trelleborg är en viktig industri- och hamnstad. I söder möter kommunen Östersjön med en 35 km lång strand. I norr finns ett mindre parti bokskog.

Trelleborgs kommun är den kommun i Sverige som har störst andel produktiv jordbruksmark av högsta klass.

Förutom Trelleborgs stad består kommunen även av tätorterna Alstad, Anderslöv, Beddingestrand, Klagstorp, Skegrie och Smygehamn som är Sveriges sydligaste plats.

I kommunen finns fyra verksamheter med farlig verksamhet enligt Lag om skydd mot olyckor Kap. 2:4. Av de fyra verksamheter omfattas även två av dessa även av Lag om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor, även kallad Seveso-lagstiftningen.

Trelleborg är utgångspunkt för Europaväg 6 och riksväg 9, samt länsväg 108. Europaväg 65 och länsväg 101 genomkorsar kommunens norra del. Det finns ett betydande flöde av farligt gods både via Europaväg 6 och via järnvägen mot Malmö. Sedan december 2015 körs även persontågstrafik på sträckan mellan Trelleborg och Malmö.

Trelleborg hämtar sitt dricksvatten uteslutande från grundvattentäkter. Eon:s elnät försörjer kommunen med elkraft. Trelleborgs kommun har ett eget elnätsbolag som försörjer Trelleborgs stad och kransbyarna med elkraft från Eons nät. Hela ledningsnätet i Trelleborgs stadsnät är nedgrävt.

Trelleborg ligger mitt i den expansiva Öresundsregionen med två flygplatser inom en timmes bilfärd och fem färjeförbindelser med åtskilliga dagliga avgångar till Polen och Tyskland.

3.1.2. Hamnen

Trelleborgs Hamn är Sveriges näst största hamn. Här passerar stora godsmängder in och ut ur landet varje dag. Passagerartrafiken till och från kontinenten är också betydande. Inom logistiknäringen finns ett stort antal företag representerade i Trelleborg. Med hamnen som nav verkar rederier, transport- och speditörsföretag.

3.1.3. Multinationella företag

Flera multinationella företag finns representerade i Trelleborg, t ex Trelleborg AB, Metso Minerals AB, Flint Group Sweden AB. Andra välkända företag är FMT som förser flygplatser världen över med passagerarbryggor samt Safeaero som bygger avisningsmaskiner till flygplan.

3.1.4. Jordbruk

Trelleborgs kommun är den kommun i Sverige som har störst andel produktiv jordbruksmark och av högsta klass. Av tradition har spannmålsodlingen och sockerbetsodlingen varit stor i Trelleborg.

3.1.5. Tillverkningsindustri

Företagandet i Trelleborg präglas fortfarande i viss mån av tillverkning. De mekaniska verkstäderna är flera till antalet. Här finns bl.a. Prestando AB som levererar till bilindustrin. Plåtmekano i Trelleborg AB, Herrströms Mekaniska Verkstad AB, Nordic Plastic Group samt TreMek i Trelleborg AB är expanderande tillverkningsföretag.

3.1.6. Växande branscher

Service- och tjänsteföretagen i Trelleborg ökar ständigt i antal. Växande branscher är numera också finansiell verksamhet, utbildning, fastighet, uthyrning och företagstjänster. Sedan gammalt finns även ett stort antal lokala aktörer inom entreprenad och byggsektorn.

3.1.7. Demografi

Trelleborgs kommun har haft en stadigt ökande befolkning sedan ett par årtionden tillbaka. Under de senaste 20 åren har befolkningen i kommunen ökat med i snitt 338 personer per år. I Trelleborgs kommun har kommunfullmäktige antagit ett befolkningsmål som innebär att kommunen ska ha 50 000 invånare år 2028. Den nya befolkningstillväxten ska fördelas enligt principen 75 procent i Trelleborgs stad och 25 procent utanför¹.

Även medelåldern har ökat i Trelleborgs kommun de senaste åren, liksom i riket i stort. Dock är medelåldern något högre i Trelleborgs kommun än i riket och skillnaden har också ökat något de senaste åren. Skegrie och Västra Tommarp har en förhållandevis stor andel av befolkningen i åldrarna 0-19 år medan Smygehamn och Beddingestrand har en stor andel i åldrarna 65 år och äldre¹.

4. Räddningstjänstens organisation

Detta kapitel syftar till att beskriva räddningstjänstens arbetsuppgifter inom ramen för Lag (2003:778) om skydd mot olyckor (LSO). Räddningstjänstens arbetsuppgifter kan i stora drag delas in i en olycksförebyggande del och en skadeavhjälpare del.

Räddningstjänsten är en avdelning inom Samhällsbyggnadsförvaltningen som i sin tur ligger under Samhällsbyggnadsnämnden.

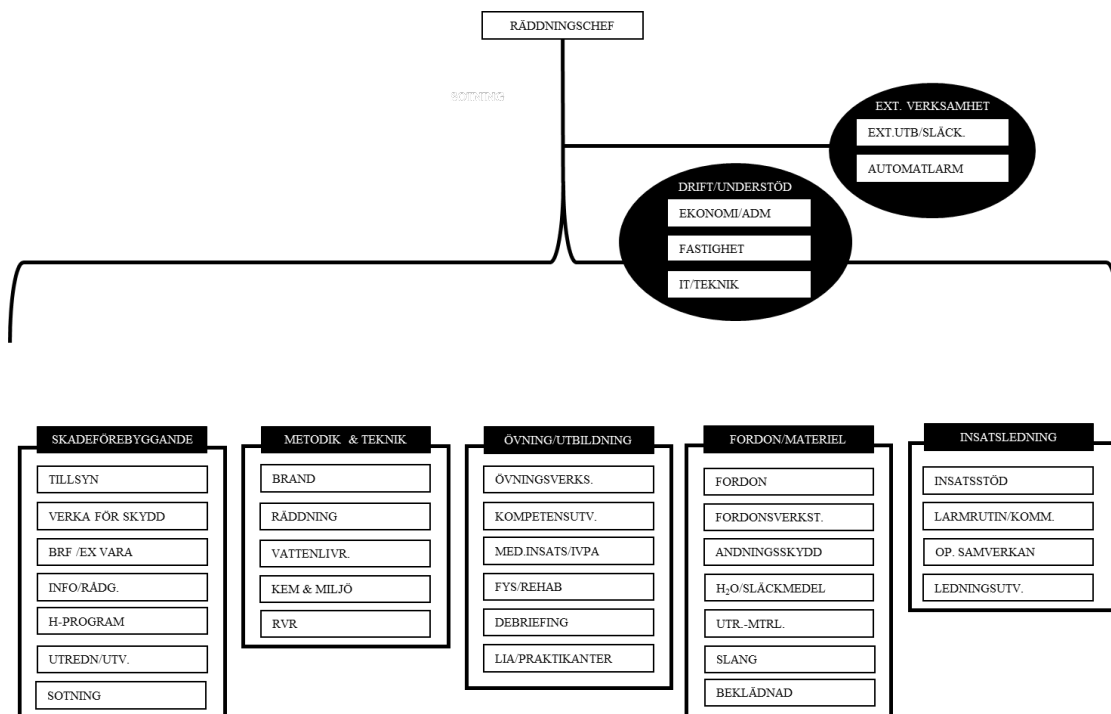
Räddningstjänsten Trelleborg innefattar en heltidsstation i huvudorten Trelleborg samt tre stycken deltidstationer i Trelleborg, Anderslöv och Klagstorp.

Den administrativa delen samt den förebyggande verksamheten styrs och utgår ifrån stationen i Trelleborg. Deltidsstationerna omfattar till största delen endast uttryckande verksamhet även om en del förebyggande arbete även bedrivs av deltidbrandmännen på dessa stationer.

Räddningstjänstens organisation är uppdelad i verksamhetsområden som i sin tur är uppdelade i olika funktioner. Detta åskådliggörs i Figur 3.

Varje verksamhetsområde har en områdesansvarig vars uppgift är att koordinera arbetet inom tilldelad verksamhet och mellan andra områden.

Respektive funktion har sedan en funktionsansvarig som leder och bedriver arbete inom tilldelad funktion samt rapporterar till områdesansvarig. Inom funktionerna finns sedan funktionsdeltagare som genomför arbetsuppgifter inom funktionen.

Figur 1: Räddningstjänstens organisation uppdelat på verksamhetsområden med tillhörande funktioner.

All personal inom räddningstjänsten arbetar inom funktionerna i någon form. En enskild medarbetare kan arbeta inom flera olika funktioner och verksamhetsområden.

4.1 Räddningstjänstens olika styrdokument

Handlingsprogrammet enligt LSO är det övergripande dokument som styr räddningstjänstens arbete. Ett nytt handlingsprogram ska tas fram för varje mandatperiod.

De mål och inriktningar som anges i Handlingsprogrammet bryts sedan ned till respektive funktions **verksamhetsplan**. Verksamhetsplanen tas fram av den funktionsansvarige för varje kalenderår. Verksamhetsplanen godkänns av områdes- eller funktionsansvarig.

Inom varje funktion kan **riktlinjer** tas fram. Riktlinjer beskriver hur arbetsmoment rutinmässigt bör utföras.

Instruktion är ett dokument som utformas enligt lag eller föreskrift och som ska godkännas av räddningschefen. Avvikelse från en instruktion medges ej.

Områdes- eller funktionsansvarig kan upprätta ett **PM** som har likande dignitet som en riktlinje. PM används främst inom den förebyggande verksamheten.

Meddelande kan skapas av alla medarbetare och är ett dokument av informationskaraktär.

4.2 Kopplingar till riskanalysen

Räddningstjänsten har tagit fram en riskanalys för att beskriva och kartlägga de risker som finns inom kommunens geografiska område och som kan föranleda en räddningsinsats enligt LSO. Riskanalysen omfattar inte de risker som kan härledas till Lag (2006:544) om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap.

Riskanalysens syfte är att belysa den riskbild som finns i kommunen och där mål och inriktningar för kommunens arbete sedan ansätts i handlingsprogrammet för att möta och minska denna riskbild.

4.2.1 Övergripande målformuleringar

Följande kapitel redovisar Handlingsprogrammets mål, från de nationella målen ner till de enskilda prestationsmålen. Fyra nivåer av mål finns angivna i handlingsprogrammet där de två översta nivåerna Nationella mål och Kommunens inriktningsmål är gemensamma för hela kommunen. Därefter följer Säkerhetsmål och Prestationsmål som är specifika för räddningstjänstens förebyggande respektive operativa del.

Nedanstående bild redovisar hur de olika nivåerna av mål länkas ihop.

Figur 2: Handlingsprogrammet presenterar fyra nivåer av mål som länkas samman, från övergripande nationella mål ner till specifika prestationsmål.

Nedan följer de övergripande mål som är gemensamma för hela kommunens arbete. Säkerhetsmålen och prestationsmålen presenteras separat under den förebyggande samt den operativa delen.

4.2.2 Nationellt mål

Kommunen ska bereda människors liv och hälsa samt egendom och miljö ett med hänsyn till de lokala förhållandena tillfredsställande och likvärdigt skydd mot olyckor.

4.2.3 Kommunens inriktningsmål

Trelleborgs kommun har följande inriktningsmål utifrån arbetet med skydd mot olyckor:

- Kommunen ska vara en säker plats att både bo och vistas i.
- Kommunen ska upplevas som en säker och trygg kommun att bo och vistas i.

5. Räddningstjänstens skadeförebyggande verksamhet

I följande kapitel presenteras räddningstjänstens skadeförebyggande verksamhet. Först presenteras framtagna säkerhets- och prestationsmål. Därefter följer en beskrivning av de olika arbetsområden som finns inom den förebyggande verksamheten och de arbetssätt som ligger till grund för att nå de uppsatta målen.

5.1 Säkerhetsmål

Ett säkerhetsmål beskriver den nivå av skydd och säkerhet som ska uppnås med fokus på det resultat som eftersträvas. För räddningstjänstens skadeförebyggande verksamhet har följande tre säkerhetsmål tagits fram:

- Medvetenheten hos enskilda om brandrisker och hur man ska agera vid brand ska öka.
- Antalet bostadsbränder ska minska med en tredjedel till 2025, jämfört med en referensperiod år 2013-2015.
- Arbetsplatser och offentliga miljöer ska bli säkrare ur brandsynpunkt.

5.2 Prestationsmål

Prestationsmålen anger hur räddningstjänsten ska uppfylla säkerhetsmålen och därigenom bidra till att uppfylla kommunens inriktningsmål. Räddningstjänsten har satt upp följande prestationsmål för den förebyggande verksamheten.

För tydlighetens skull redovisas prestationsmålen tillsammans med respektive säkerhetsmål. Observera att ett enskilt prestationsmål kan vara relevant för att uppfylla flera säkerhetsmål även om det bara redovisas en gång.

Medvetenheten hos enskilda om brandrisker och hur man ska agera i händelse av brand ska öka

1. Räddningstjänsten ska årligen, genom utbildningar, föredrag och informationskampanjer utbilda kommunens medborgare i grundläggande brandkunskap och agerande i händelse av brand.
2. Räddningstjänsten ska fortlöpande utveckla metoder för att nå ut till allmänheten med information om brandskydd.
3. Räddningstjänsten ska genomföra skolutbildningar för årskurs 2, 5 och 8 i allmän brandkunskap.
4. Räddningstjänsten ska genom kunskapsåterföring från olycksutredningar både utveckla den egna organisationen samt utbilda och informera allmänheten.

Antalet bostadsbränder ska minska med en tredjedel till 2025, jämfört med en referensperiod 2013-2015.

1. Räddningstjänsten ska genomföra riktade informationskampanjer till särskilt riskutsatta personer.
2. Samtliga dödsbränder och bränder med allvarliga personskador ska utredas genom en utökad olycksundersökning.
3. Räddningstjänsten ska genomföra tillsyn enligt LSO på flerbostadshus.

4. Räddningstjänsten ska ansvara för sotning och brandskyddskontroll.

Arbetsplatser och offentliga miljöer ska bli säkrare ur brandsynpunkt.

1. Räddningstjänsten ska genomföra tillsyner enligt LSO och LBE på verksamheter, organisationer och fastigheter.
2. Räddningstjänsten ska vara en aktiv remissinstans i kommunens bygg- och planprocess.
3. Räddningstjänsten ska verka för att minimera riskerna vid hantering av brandfarliga och explosiva varor genom en aktiv tillståndprocess.

5.3 Beskrivning av räddningstjänstens olika arbetsområden

Nedan beskrivs räddningstjänstens arbetsområden vilka syftar till att uppfylla de mål som anges i detta delprogram.

5.3.1 Tillsyn enligt LSO och LBE

Ett av räddningstjänstens verktyg för att uppfylla prestationsmålen är att bedriva en effektiv tillsyn enligt 5 kap. i Lag (2003:778) om skydd mot olyckor och enligt 21§ i Lag (2010:1011) om brandfarliga och explosiva varor.

Varje år ska en verksamhetsplan för tillsynsverksamheten tas fram där specifika mål för det kommande året redovisas. Utöver verksamhetsplanen finns också en riktlinje som mer i detalj beskriver hur tillsynsverksamheten ska bedrivas. Riktlinjen är ett levande dokument som uppdateras efter behov. I detta dokument ges en sammanfattande beskrivning av hur tillsynsverksamheten bedrivs. En mer detaljerad bild finns i tillsynsriktlinjen.

Vi gör tillsyn på objekt där det finns ett bedömt behov. Behovet beror bland annat på personantal, antal personer med hjälpbehov vid en utrymning samt vilka risker verksamheten medför.

Vid bedömning om en verksamhet ska omfattas av tillsyn enligt LSO 2:2 tillämpas SRVFS 2003:10. Tillsynerna är återkommande och innebär olika långa frister för olika verksamheter. Tillsynsfristerna varierar mellan ett och åtta år.

För varje verksamhetstyp finns två frister. SKÄ (skäligt) tillämpas när den sammanfattande bedömningen av tillsynen bedöms som skäligt, det vill säga om inga eller få och ringa brister upptäcktes vid tillsynen. Innebär en längre frist.

SKÄ- (skäligt minus) tillämpas när påtalade brister inte enbart är få och ringa, men fog för att utfärda eller föreläggande eller förbud saknas eller om det efter tillsynen funnits omfattande brister som åtgärdats med som vi inte följt upp genom nytt platsbesök. Innebär kortare frist.

Tillsynsför rättaren bedömer bland annat fastighetsägarens och nyttjanderättshavarens systematiska brandskyddsarbete och byggnadens utformning.

Tillsynen debiteras med en grundavgift motsvarande 2,5 arbetstimmar samt dessutom tidsåtgång för platsbesök.

Varje tillsynsförrättare får sina tilldelade tillsyner. Fördelningen av tillsynsobjekt mellan tillsynsförrättarna sköts av verksamhetsansvarig för tillsynsverksamheten.

I samband med tillsynsbesöket kontrollerar tillsynsförrättaren om det skett några förändringar i verksamheten som kan påverka bedömningen om verksamheten omfattas av räddningstjänstens tillsyn, eller om det skett förändringar som påverkar förutsättningarna för det organisatoriskt eller det byggnadstekniskt brandskyddet. För att få nödvändiga uppgifter för en slutgiltig bedömning, kan tillsynshandläggaren begära att fastighetsägaren lämnar in en skriftlig redogörelse för brandskyddet enligt SRVFS 2003:10.

5.3.2 Tillstånd enligt LBE

För att medverka till en ökad säkerhet på arbetsplatser och offentliga miljöer ska räddningstjänsten arbeta aktivt med tillståndshantering enligt 16§ i Lag (2010:1011) om brandfarliga och explosiva varor.

När en ansökan om tillstånd för brandfarlig eller explosiv vara inkommer till räddningstjänsten granskas ansökan av en handläggare som sedan bedömer om ansökan kan anses vara komplett eller om den behöver kompletteras.

Om ansökan anses komplett ska en bekräftelse på att ansökan inkommit till räddningstjänsten skickas ut till den tillståndssökande. I annat fall skickas en begäran om komplettering ut.

När ansökan är komplett bedömer handläggaren om ansökan uppfyller kraven i lagen samt de föreskrifter som finns på området.

Om ansökan anses uppfylla regelverket skrivs ett tillståndsbevis. I annat fall skrivs ett beslut om avslag med en tillhörande motivering.

Handläggaren tar sedan beslut om avsyning krävs eller ej.

Mer detaljerad information om arbetsgången vid tillståndsärenden finns i räddningstjänstens riktlinje för tillståndshandläggning enligt LBE.

5.3.3 Information och rådgivning

Räddningstjänsten har en skyldighet att genom information och rådgivning underlätta för den enskilde att fullgöra sina skyldigheter att ha ett skäligt brandskydd. Räddningstjänstens ambitionsnivå är bistå med råd och information utöver den lagstiftade skyldigheten.

Information och rådgivning utförs både preventivt genom publicering på hemsida och efter förfrågan. Information och rådgivning efter förfrågan sker via telefon, mejl eller platsbesök.

Information och rådgivning ska alltid vara kostnadsfri för den enskilde, därför sätts också gränser för vad som omfattas av räddningstjänstens ambition. Information och rådgivning får inte vara i sådan omfattning att den kan likställas med tillsyn eller projektering.

5.3.4 Utåtriktad verksamhet

Utåtriktad verksamhet är en form av information och rådgivning som är planerad, riktad till en viss målgrupp och där varje insats har ett tydligt syfte.

Den mest generella målgruppen är kommuninvånarna och den vanligaste kommunikationsvägen är via sociala medier. Via dessa kanaler framför räddningstjänsten budskap om aktuella risker, exempelvis om levande ljus vid advent och drukkning sommartid.

Skolungdomar är en viktig målgrupp för räddningstjänsten. Både för att motverka anlagda bränder i offentliga miljöer och för att skolungdomar i många fall kan påverka föräldrar och andra i sin omgivning.

Därför genomför räddningstjänsten utbildning i allmän brandkunskap för alla kommunens elever i årskurs 2, 5 och 8. Utbildningarna sker med lite olika fokus beroende på åldersgrupp och genom att utbildningen sker vid tre tillfällen under grundskoletiden repeteras viktiga delar och kunskapen bibehålls förhoppningsvis bättre.

Risakanalysen som ligger till grund för detta handlingsprogram visar att kommunens befolkning blir allt äldre. En äldre befolkning, som dessutom i större utsträckning än förr bor kvar hemma, ställer större krav på brandsäkerheten.

Nationell statistik visar att äldre personer är överrepresenterade i dödsbränder och blir därför en viktig målgrupp i räddningstjänstens förebyggande arbete.

Det finns även andra kategorier som är särskilt riskutsatta som t.ex. personer med missbruksproblem, funktionshindrade, ungdomar som fått sitt första boende m.m.

Räddningstjänsten ska under mandatperioden, mer aktivt än tidigare, identifiera och arbeta mot särskilt riskutsatta personer i olika sammanhang. Detta kommer att ske genom olika informationsinsatser.

5.3.5 Olycksundersökning och insatsutvärdering

En viktig del i allt säkerhetsarbete är att ständigt lära av det som inträffar för att förhindra nya olyckor. I Lag (2003:778) om skydd mot olyckor ställs krav på räddningstjänsten att utreda de olyckor som föranlett räddningsinsats. Det som ska belysas är olyckans orsak, förlopp och räddningstjänstens insats.

Erfarenheter från olycksundersökningar ska återföras till den egna organisationen, samt till andra intressenter i samhället. Det kan också vara ett viktigt underlag i räddningstjänstens informationsspridande till de enskilda medborgarna i kommunen i arbetet med att förebygga bränder och andra olyckor.

Erfarenhetsåterföring kan ge underlag till utformning och uppföljning av det kommunala handlingsprogrammet för skydd mot olyckor, underlag för tillsyn, metodutveckling samt underlag till övningsverksamheten.

Arbetet utförs av de personer som ingår i funktionen Olycksundersökning & Insatsutvärdering. Normalt sett genomförs en utredning av endast en handläggare. Vid komplexa fall kan en mindre arbetsgrupp behöva bildas utifrån medlemmarna i funktionen. Arbetsgruppen kan i vissa fall också innehålla personer som inte ingår i funktionen.

Om någon av medlemmarna i funktionen har varit insatt i en räddningsinsats i mer än ringa omfattning, bör denne inte vara utvärderare av insatsen.

5.3.5.1 Händelserapport

I samband med varje räddningsinsats skriver räddningsledaren en händelserapport. Händelserapportens innehåll är specificerat av MSB och innehåller data angående t.ex. bemanning, olyckstyp, och en beskrivning av olyckan i fritext. Ifyllandet av händelserapporten motsvarar en grundläggande nivå av olycksundersökning.

5.3.5.2 Utökad olycksundersökning

I vissa fall krävs en mer djupgående olycksundersökning än vad insatsrapporten utgör. Om en utökad olycksundersökning ska genomföras bedöms från fall till fall i samråd mellan den personal som ingår i funktionen. När olyckan har resulterat i följande typer av konsekvenser kan en utredning i hög grad vara aktuell att genomföra:

- Omkomna eller svårt skadade människor
- Omfattande egendoms- eller miljöskador

Om olyckan har ägt rum på följande typer av objekt eller platser kan en utredning också vara relevant:

- Anläggningar som inhyser personer som har svårt att skydda sig själva (äldreboenden, sjukhus, anstalter, förskolor)
- Anläggningar eller områden som kan inhysa ett stort antal människor (samlingslokaler, festivaler)
- Samhällsviktiga funktioner (reningsverk, kraftvärmeverk)

Om olyckan på annat sätt tros kunna resultera i viktiga slutsatser kan den också behöva utredas, till exempel om:

- Olyckor frekvent sker på en viss plats
- Olyckan kan ge viktiga lärdomar i räddningstjänstens arbete med information till allmänheten.
- Det finns misstanke om att olyckan var avsiktligt orsakad
- Olycksförloppet var oväntat
- Det finns tydliga incitament för att en utredning kommer ge ett viktigt resultat
- Det finns misstanke om allvarliga brister i ett brandskydd
- Det finns ett starkt intresse från allmänheten eller media för en viss olycka

5.3.5.3 Utökad insatsutvärdering

Det måste bedömas från fall till fall om en räddningsinsats ska analyseras eller inte i en utökad insatsutvärdering. När insatsen har innehållit en eller flera intressanta faktorer ökar utredningsbehovet, till exempel om:

- Insatsen inte ledde till ett önskvärt resultat
- Insatsen genomfördes på ett mycket framgångsrikt sätt
- Ny eller sällan använd teknik, taktik eller metodik användes vid insatsen
- Insattypen är ovanlig (vattenlivräddning, tung räddning, olyckor med farligt gods)
- Insatsen var resurs- och tidskrävande
- Insatsen avsiktligt stördes av någon utomstående
- Egen personal skadades eller om ett eller flera tillbud uppstod
- Det finns omfattande extern eller intern kritik mot insatsens genomförande

5.4 Verka för skydd mot olyckor

I funktionen Verka för skydd mot olyckor har det förebyggande arbete där räddningstjänsten inte är beslutande myndighet samlats. Funktionen är viktig för räddningstjänstens arbete i att öka skyddet mot olyckor inom flera olika områden. Arbetet inom funktionen är brett och är inriktat mot skydd mot olyckor i samhället i stort och inte bara brandskydd.

Räddningstjänsten ska stödja andra förvaltningar och myndigheter inom följande områden:

- Plan- och byggärenden (Samhällsbyggnadsförvaltningen)
- Tillfälliga arrangemang (Polismyndigheten)
- Offentliga och allmänna tillställningar (Polismyndigheten)
- Alkoholtillstånd (Socialförvaltningen)
- Farlig verksamhet enligt Lag (2003:778) om skydd mot olyckor (Länsstyrelsen)
- Miljöfarlig verksamhet enligt Miljöbalken (1998:808) (Länsstyrelsen)

I planprocessen granskar räddningstjänsten översiktsplaner och detaljplaner och yttrar sig inom de områden som är relevanta för räddningstjänstens del. Detaljplaner granskas i de allra flesta fall utifrån de fyra kategorierna; Tillgång till brandvatten, Insattid, Tillgänglighet och utrymning samt Riskhänsyn.

I byggprocessen granskar räddningstjänsten inkommande brandskyddsbeskrivningar som en hjälp till bygglovshandläggare och byggnadsinspektörer. Räddningstjänstens granskning syftar till att kontrollera om det är troligt att de tekniska egenskapskraven med avseende på bärförmåga och säkerhet i händelse av brand enligt Plan- och bygglagen kommer att uppfyllas.

Vid remisser gällande tillfälliga arrangemang och offentliga tillställningar samt vid remisser om alkoholtillstånd, gör räddningstjänsten en bedömning om byggnader och andra konstruktioner, exempelvis tält, har ett brandskydd som är skäligt i förhållande till användningsområdet.

5.5 Kompetenskrav för räddningstjänstens personal

För att utföra tillsyn enligt LSO och LBE i Trelleborgs kommun ska tillsynsför rättare antingen ha genomgått Räddningsverkets tidigare utbildning ”Förbyggande 1”, ha brandingenjörskompetens, eller genomgått MSB:s utbildning Tillsyn A. För att utföra tillsyn på anläggningar som klassas som LSO 2:4 eller Seveso ska tillsynsför rättare ha brandingenjörskompetens.

Tillsyner enligt LSO på kommunens flerbostadshus genomförs av brandmännen på respektive skiftlag. Brandmännen skriver själva tjänsteanteckningar efter tillsynerna men är inte delegerade att utfärda förelägganden. Förelägganden får endast utfärdas av personal som genomgått utbildningar enligt första stycket ovan. Tillståndsärenden inom LBE ska i normalfallet handläggas av handläggare med brandingenjörskompetens. Tillståndshantering enligt LBE kan handläggas av annan handläggare som minst genomgått Räddningsverkets tidigare utbildning ”Förbyggande 1” eller MSB:s utbildning Tillsyn A under förutsättning att ärendet kvalitetsgranskas av en handläggare med brandingenjörskompetens.

Remissärenden till andra förvaltningar och myndigheter kan handläggas av all dagtidspersonal på räddningstjänsten.

Övrigt förebyggande arbete som exempelvis informations och rådgivning till allmänheten utförs av samtlig personal på räddningstjänsten.

5.6 Sotning och brandskyddskontroll

31% av alla bränder i villa, par- och radhus och fritidshus är eldstadsrelaterade. Sotning är därmed en viktig del i arbetet med att förebygga bränder i bostäder. Kommunen tillämpar frister för sotning/rengöring enligt överenskommelse i Skåne län, d.v.s. i enlighet med Myndigheten för samhällskydd och beredskaps föreskrifter om rengöring (sotning) och brandskyddskontroll (MSBFS 2014:6).

Kommunen medger egenrengöring/sotning efter skriftlig ansökan från enskild fastighetsägare om detta kan ske på ett ur brandskyddssynpunkt betryggande sätt. Ansökan behandlas av Samhällsbyggnadsnämnden vilken delegerat beslutanderätten till räddningschefen. Utförandet av rengöring och brandskyddskontroll har delegerats till 2 privata bolag som upphandlats av kommunen. Uppföljning med de 2 bolagen ska ske minst en gång per år. Räddningstjänsten ansvarar för denna uppföljning. Räddningstjänsten har ett väl fungerande samarbete med Samhällsbyggnadsförvaltningen där bygglov/byggnämnan för nya eldstäder hanteras. Bygglov/byggnämnan krävs vid ny installation eller vid väsentlig förändring. Sotning eller brandskyddskontroll får inte läggas in för rengöring/kontroll under det första året efter nyinstallation.

5.7 Samverkan

I Lag (2003:778) om skydd mot olyckor betonas vikten av samverkan:

”Kommunerna skall ta till vara möjligheterna att utnyttja varandras resurser för förebyggande verksamhet”.

Räddningstjänsten ska samverka med andra kommuners räddningstjänster för att kontinuerligt utveckla personalens kompetens och arbetsmetodik. Detta ska göras genom medverkan i den för räddningstjänsterna i Skåne gemensamma arbetsgruppen inom Sakområde skydd och säkerhet.

Arbetsgruppen behandlar både frågor som stärker brandskydd för den enskilde samt myndighetsutövning. Genom att räddningstjänsterna i Skåne samverkar genom arbetsgruppen kan samsyn skapas inom det förebyggande området.

Samverkan sker även med andra myndigheter som exempelvis Polisen.

5.8 Utbildning

Kommunövergripande utbildningar inom skydd mot olyckor finns idag angivna i kommunens riktlinjer för säkerhetsarbetet. Av riktlinjerna framgår att kommunens anställda skall genomföra utbildning inom allmän brand och hjärt- och lungräddning regelbundet. Utöver nämnda utbildningar finns ett stort utbud av utbildningar för att öka personalens kompetens inom skydd mot olyckor. Av sammanställningen nedan framgår de utbildningar som bör genomföras av kommunens anställda. Specialutbildningar undantas i redovisningen.

Utbildningarna kan genomföras som intern utbildning där räddningstjänsten förordas som genomförare.

Personalavdelningen bör ansvara för att upprätta en utbildningsplan för kommunens personal och följa upp genomförda utbildningar. Behovet av utbildningar för nyanställda och vikarier skall beaktas. Särskilda medel bör avsättas för utbildningarnas genomförande.

Interna utbildningar			
Not	Utbildning	Befattning	Intervall (år)
1.	Brandskyddsansvarig	Verksamhetschefer (rektorer och enhetschefer)	5
2.	Brandskyddskontrollant	Ombud som verksamhetschefen utser (på större verksamheter bör fler än en finnas)	5
2.	Brandskyddskontrollant	Vaktmästare/fastighetsvärdar	5
3.	Allmän brand	Personal inom äldre och barnomsorg	3
3.	Allmän brand	Övrig personal	5
4.	Hjärt- och lungräddning	Personal vid verksamheter där barn och ungdomar stadigvarande vistas samt personal inom äldreomsorgen	2
4.	Hjärt- och lungräddning	Övrig personal	5
4.	Hjärt- och lungräddning Årskontroll	Personal vid verksamheter där barn och ungdomar stadigvarande vistas samt personal inom äldreomsorgen.	1
	Hjärt- och lungräddning Instruktör	Enligt särskild förteckning.	Vid behov
5.	Hjärtstartare	Personal vid verksamheter där hjärtstartare placerats ut.	3
	Föreståndare brandfarlig vara	Enligt särskild förteckning	Vid behov
	Heta arbeten	Enligt särskild förteckning	Vid behov
	Farligt gods utbildning	Fordonsförare som transporterar farligt gods	5

- Brandskyddsansvarig:** Teoretisk utbildning som beskriver vilka krav som ställs enligt lagen, innebörden av systematiskt brandskyddsarbete, hur en brandskyddsorganisation bör vara uppbyggd, etc.
- Brandskyddskontrollant:** Teoretisk och praktisk utbildning som svarar på frågorna: Vilka risker finns i den verksamhet som avses, hur kan riskerna reduceras, vilka hjälpmedel finns, hur ska kontroller av verksamhetens skydd mot olyckor bedrivas, etc. Utbildningens innehåll varierar beroende på målgrupp.
- Allmän brand:** Praktisk utbildning där deltagarna visas hur de ska agera vid brand och får prova på att släcka. Anpassas efter verksamhetens förutsättningar.
- HLR:** Teoretisk och praktisk utbildning i hjärt- och lungräddning. Årskontrollen genomförs på respektive verksamhet.
- Hjärtstartare:** Teoretisk och praktisk utbildning i handhavande, vård och funktionskontroll.

6. Räddningstjänstens skadeavhjälpande verksamhet

Den skadeavhjälpande verksamheten skall i första hand vara inriktad på att utföra räddningsinsats vid olycka eller vid överhängande fara för olycka i syfte att hindra och begränsa skador på människor, egendom och miljö.

Skyldighet att utföra en räddningsinsats enligt Lag (2003:778) om skydd mot olyckor föreligger enbart om följande fyra kriterier uppfylls samtidigt:

- Behov av ett snabbt ingripande - det måste vara akut
- Det hotade intressets vikt – t.ex. ekonomiskt, kulturellt eller annat
- Kostnader för insatsen – kostnad/nytta
- Omständigheterna i övrigt – t.ex. den drabbades möjlighet att själv hanteras situationen

När något av dessa krav inte är uppfyllt betraktas händelsen inte som räddningstjänst och det finns enligt lag (2003:778) om skydd mot olyckor ingen skyldighet för kommunen att ingripa. Exempel på sådana händelser kan vara mindre bränder utomhus utan spridningsrisk, vissa typer av stormskador eller oljepåslag som drabbat kustremsa.

6.1 Säkerhetsmål

- Räddningstjänsten ska vara utbildad, övad och utrustad för att hantera de olyckor som enligt Lag (2003:778) om skydd mot olyckor är kommunens ansvar och som den enskilde inte har förmåga att hantera själv.
- När olyckor sker skall räddningstjänsten kunna göra ett snabbt, säkert och effektivt ingripande för att minimera skador på människor, egendom och miljö.
- Räddningstjänsten skall ständigt optimeras genom utvärdering och utveckling av metodik, teknik, fordon och materiel inom området räddningstjänst. Vid behov ska utveckling ske genom nyinvestering och/eller via utbildning och övning av räddningstjänstens personal.

6.2 Mål inom prioriterade områden för den skadeavhjälpande verksamheten

Trafikolyckor och brand i bostad är de olyckstyper där flest skador uppstår på människor, egendom och miljö, varför dessa områden prioriteras inom den skadeavhjälpande verksamheten och utgör grund för dimensionering av den operativa förmågan.

Andra händelsetyper som kommer att prioriteras är *utsläpp av farliga ämnen i skyddsvärda områden* (gäller inte oljepåslag kust), PDV och suicid.

Övriga räddningstjänstinsatser ska självfallet kunna hanteras men kan komma att kräva samverkanshjälp.

Mot bakgrund av det fokus som understryks från centralt håll (bl.a. SOU 2018:54) som pekar på vikten av ökad samverkan för att kunna leda och genomföra omfattande räddningsinsatserinsatser, kommer redan påbörjad *samverkan* med närliggande räddningstjänstorganisationer utvecklas och stärkas avseende både *ledning* och *operativ förmåga*.

Räddningstjänsten ska under mandatperioden verka för att följande prestationsmål uppnås:

6.2.1 Prestationsmål trafikolyckor (inklusive spårområde)

Räddningstjänsten ska fortsättningsvis utveckla insatsförmågan för att hantera trafikolyckor snabbt, säkert och effektivt. Detta skall ske genom:

- Fortsatt utveckling av metodik & teknik inom funktion räddning.
- Utveckling av metodik, teknik och taktik vid insats på spårområde.

6.2.2 Prestationsmål bostadsbränder

Orientering och utarbetande av insatsstöd för flerbostadsbebyggelse.
Fortsatt utveckling av koncept med "FIP" & "offensiva enheter" inklusive utveckling av alternativ metodik, teknik & taktik vid räddningsinsats utan att utföra rökdykning.

6.2.3 Prestationsmål samverkan

Fortsatt medverkan i & utveckling av gemensam systemledning i RC-Syd.
Fortsatt utveckling av regional samverkan och förmåga avseende såväl system- som insatsledning.
Fortsatt utveckling av regional samverkan avseende insatsförmåga.

6.2.4 Prestationsmål utsläpp farliga ämnen i skyddsvärda områden

Fortsatt utveckling av metodik, teknik och ledning vid utsläpp av farliga ämnen i samband med trafikrelaterade händelser (frekvent återkommande).
Fortsatt utveckling av metodik, teknik och ledning i syfte att begränsa konsekvenser p.g.a. kontaminerade släck-/kylmedel.

6.2.5 Prestationsmål PDV

Fortsatt utveckling av metodik, teknik och ledning vid PDV-händelser.

6.2.6 Prestationsmål suicid

Fortsatt utveckling av metodik, teknik och ledning vid suicid-händelser.

6.3 Uppföljning

Mål och tidsplaner framgår i verksamhetsplaner för respektive funktion och uppföljning utförs av funktions- och områdesansvarig i samband med återkommande områdesavstämningar.

6.4 Förtydligande av begrepp

Nedan presenteras ett antal begrepp som sedan används i dokumentet.

6.4.1 FIP (Första Insats Person)

Konceptet första insats person (FIP) är ett arbetssätt som sedan flera år tillbaka testats, utvärderats och utvecklats med syfte att öka flexibiliteten och minska insatstiderna. Resursen bemannas av befäl med tillgång till eget utryckningsfordon.

6.4.2 OE (Offensiv Enhet)

För att ytterligare förbättra möjligheterna att påbörja t.ex. snabb utvärdig släckinsats, introducerades redan 2015 OE med skärsläckare i stationsområde Klagstorp.

Koncepter innebär att lätt räddningsfordon med släckaggregat bemannas av en brandman enligt samma principer som för FIP och liknande resurs är tänkbar att placera även i andra stationsområden.

6.4.3 EI (Effektiva insatser)

Som ett led i att finna alternativa lösningar till rökdykning och därmed förbättra arbetsmiljöförhållandena för räddningspersonalen, pågår sedan en tid olika projekt runt om i landet med mål att kunna utföra effektiva skadeavhjälpande åtgärder utan att behöva utföra rökdykning enligt arbetsmiljöverkets definition.

Under mandatperioden kommer sådana projekt att utvecklas ytterligare.

6.4.4 PDV (Pågående Dödligt Våld)

Att rädda människors liv och hälsa vid pågående dödligt våld i publik miljö (PDV) förutsätter effektiva och samordnade insatser, utifrån en aktörsgemensam inriktning. MSB:s vägledning tillsammans med regional anpassning ligger till grund för metodik, teknik och utbildning. Delar av konceptet är tillämpligt även vid andra händelser än PDV.

6.5 Stationsplacering

Tid från olyckstillfälle fram till dess skadeavhjälpande åtgärd kan initieras är avgörande för skadeutvecklingen. Målsättningen är att primärlarmade resurs ska vara på plats inom 10 minuter från larm i tätortsområdena Trelleborg, Klagstorp och Anderslöv och inom max 20 minuter i övriga områden. Skadeutveckling kan brytas dessförinnan genom rådgivning via RC-Syd.

Se kommentar ”täckningsområde” avseende ny station i Trelleborg.

6.6 Insatsförmåga

Insatsförmågan är personellt och materiellt dimensionerad för att kunna påbörja uppgifterna A) till E) med insatstider enligt nedan. FIP- & OE-enheter möjliggör att insatser kan påbörjas/ förberedas ännu snabbare. Typ, mängd och geografisk fördelning av resurser/förmågor enligt sammanställning nedan säkerställer att insatser kan genomföras på effektivt sätt inom godtagbar tid.

Varje stationsområde ska självständigt kunna leda och hantera en-stationsinsatser, t.ex. brand i fordon, vattenläckor eller mindre trafikolyckor, medan mer resurskrävande händelser, t.ex. brand i byggnad/fartyg, större trafikolyckor eller farligt godsolyckor, kräver samverkanshjälp med resurser utanför stations- eller insatsområde.

Samverkanshjälp kan också bli aktuellt med räddningstjänster utanför egen organisation, t.ex. vid större vätskebränder, kemikalieutsläpp eller transportolyckor, där specialresurser behövs eller när insatsen är särskilt resurskrävande i övrigt. Vid sådana händelser kan samverkan bli aktuell även med andra organisationer/myndigheter, t.ex. Kustbevakningen, Sjöräddningssällskapet försvarsmakten, frivilligorganisationer m.fl.

Målsättningen är att organisationen ska upprätthålla förmåga att svara för insatsledning medan gemensam inre ledning svarar för systemledning via RC-Syd

Kommentar : Insatsförmågan är i första hand dimensionerad efter s.k. vardags-händelser, d.v.s. trafikolyckor och bostadsbränder där livräddande förstainsats genom t.ex. rökdykning eller losstagnning ska kunna påbörjas inom 10 minuter i ovan angivna tätortsområden. Förmågan för rökdykning är i första hand anpassad efter insatser i bostadshus där inträngningsväg normalt understiger 25 m och där rumsvolym & brandbelastning oftast möjliggör att insats kan genomföras på säkert sätt med hänsyn till gällande arbetsmiljökrav.

Vid andra typer av händelser, t.ex. brand eller kemikalieutsläpp på industriella anläggningar eller i hamnar är insatstiden betydligt längre och genomförande beroende av samverkanshjälp.

Uppskattad tid för att bygga upp en organisation för rökdykarinsats i större lager- eller industrilokaler kan hamna kring 45 till 60 minuter, men det ska samtidigt påpekas att sådan insats sannolikt endast kommer att utföras i livräddande syfte, om det över huvud taget är möjligt ur säkerhetssynpunkt.

I praktiken innebär detta att olyckshändelser som kräver ingripande med förmågor/insatstider utöver det som räddningstjänsten förfogar över för att undvika risk för oacceptabel påverkan av liv/hälsa, miljö och egendom, måste kunna hanteras på annat sätt, t.ex. genom byggnads-/anläggningstekniska system, egen säkerhetsorganisation o.s.v. Verksamhetsutövaren ansvarar för att analysera risker och konsekvenser som underlag för beslut och åtgärdsbehov. Särskilda krav kan ställas på 2:4-anläggningar.

6.6.1 Insatstid och insatsförmåga

Insatstider för uppgifter enligt nedan innefattar anspänningstid (1,5 eller 5 minuter), körtid plus angreppstid (1-3,5 minut) och gäller för primärinsats i insatsområdet. 1 minuts angreppstid är den schablon som används av de flesta räddningstjänster i Sverige som planeringsverktyg inom det skadeförebyggande området. 3,5 minuter är den verkliga uppmätta angreppstiden.

Vid flera samtidigt pågående insatser anpassas insatstid och insatsförmåga enligt beslut från Inre befäl i områdesgemensam systemledning (RC-Syd).

A) Livräddning

Livräddande förstainsats, t.ex. losstagnning av fastklämda eller utrymningshjälp med räddningstjänstens stegutrustning eller genom rökdykning¹⁾, ska kunna påbörjas inom 10 minuter i tätorterna Trelleborg, Anderslöv och Klagstorp samt inom 20 minuter i övriga delar av kommunen.

¹⁾ förutsätter tillgång av fri inryckande personal eller angränsande FIP med rökdykarförmåga i Anderslöv/Klagstorp.

B) Vattenlivräddning

Livräddande åtgärder genom ytlivräddning ska kunna påbörjas inom 20 minuter i samtliga stationsområden. Tillgång till dykare finns på station Trelleborg.

C) Släckinsats

Släckinsats genom rökdykning eller alternativa metoder ska kunna påbörjas inom 20 minuter i samtliga stationsområden.

D) Vätskebrandsläckning

Släckinsats av 300 m² vätskebrandyta ska kunna påbörjas inom 30 minuter i samtliga stationsområden.

E) Utsläpp farligt ämne

Begränsningsinsats vid utsläpp av farligt ämne ska kunna påbörjas inom 10 minuter i tätorterna Trelleborg, Anderslöv och Klagstorp och inom 20 minuter i övriga delar av kommunerna.

Insats genom kemdykning ska kunna påbörjas inom 30 minuter. Om enskilda objekt med kemikaliehanterande verksamhet föranleder behov av insats med kemdykare (skyddsnivå 2-3) inom kortare tid än 30 minuter, erfordras fördjupad utredning.

6.7 Tilläggsuppgifter utöver kärnuppgifter enligt LSO

- Livräddande insats (insattid 10 min) med hjälp av vattendykare i Trelleborgs hamn.
- Sjukvårdsuppdrag enligt avtal med Region Skåne
- Restvärdesräddning enligt avtal med Brandskyddsföreningen Restvärdesräddning.
- Sanering väg/järnväg, arbetsjordning & evakuering av tåg enligt avtal med Brandskyddsföreningen Restvärdesräddning.
- Stöd till andra kommunala förvaltningar vid t.ex. väderrelaterade händelser, oljepåslag mot stränder etc.
- Samverkan i samband med suicid.

6.8 Operativa förmågor

Station Trelleborg heltid (1+4)

Släckbil (skärsläckare), H₂ (höjd), T (tank) R₃ (tung räddning), K₂ (kemdykning), D (vattendykning), båt, depå

Station Trelleborg deltid (1+2)

Bemanning fordon enligt ovan.

Station Anderslöv deltid (1+3)

FIP

Släckbil

Sanering kem

Station Klagstorp deltid (1+3)

FIP

OE (skärsläckare)

Släckbil

RVR

Insatsledning

Styrkeledare (SL) & yttre befäl (YB)/vakthavande brandingenjör (VBI)

Tabell 1: Sammanställning av operativa förmågor i Trelleborgs kommun.

	Numerär H = heltid D = deltid	Anspännings- tid (minuter)	Svarstid (minuter)	Insattid (minuter)
Trelleborg	H 1+4	1,5 minut		10/20

Trelleborg	D 1+2 + fri inryckning	5 minuter ¹⁾		10/20
Anderslöv	D 1+3 + fri inryckning	5 minuter		10/20
Klagstorp	D 1+3 + fri inryckning	5 minuter		10/20
Yttre befäl/VBI			1,5 minut	30/60

¹⁾ Utökning kan bli aktuell vid driftsättning av ny station

En osäkerhetsfaktor som kan påverka mål för livräddning genom rökdykning kan vara att tillgång till fri inryckande personal i 1+3-styrkor saknas, vilket innebär att sådan insats inte kan utföras förrän förstärkning är på plats. Förstärkande FIP bedöms dock vara på plats inom 10 minuter.

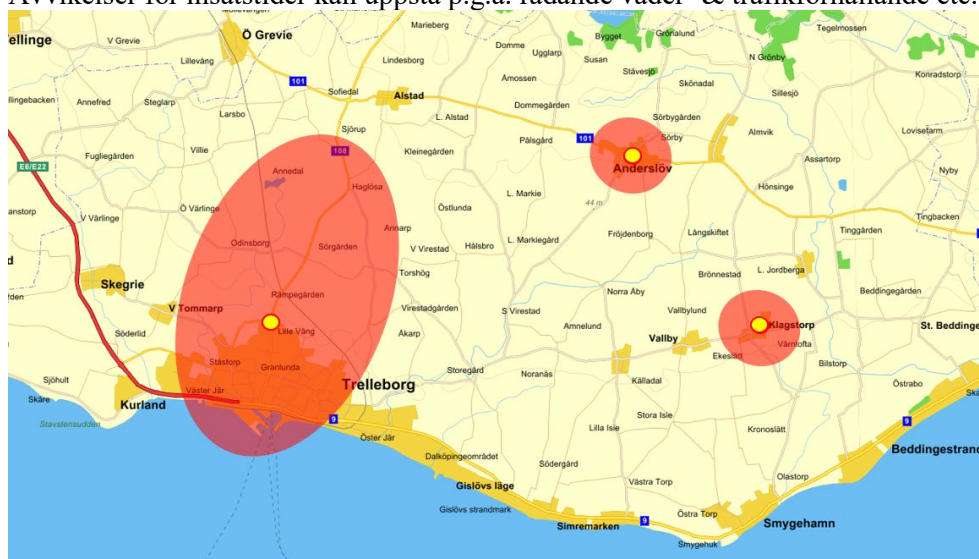
Alternativ metodik och teknik som möjliggör livräddande insats kommer att utredas under mandatperioden.

6.8.1 Täckningsområde

Nedanstående bild redovisar schablonmässigt räddningstjänstens täckningsområden i kommunen

Inom rödmarkerade områden har räddningstjänsten 10 minuters insatstid, dock möjliggör FIP/OE kortare tider. Inom övriga områden är insatstiden 20 minuter.

Avvikelser för insatstider kan uppstå p.g.a. rådande väder- & trafikförhållande etc.

Figur 3: Schablonmässig beskrivning av räddningstjänstens täckningsområden

Röd markering anger insatstid inom 10 minuter.

Övriga delar har insatstid inom 20 minuter. Anspänningstid 1,5 resp. 5 min och angreppstid 3,5 min.

Vid användande av angreppstid 1 minut blir området större.

Så länge sträckning av ringväg hela vägen österut inte är klar klaras inte 10 minuters insatstid inom lila område. Ringväg har varit en förutsättning för att klara mål för insatstid med hänsyn till placering av ny station.

10 minuters insatstid (Trelleborg heltid) inom röd-streckat område med brandstation på Nygatan respektive lila-streckat för ny stationsplacering där ringvägssträckning österut förutsatts. Så länge vägen inte är klar uppnås inte 10 minuter inom lila område.

6.9 Samverkan

Förstärkningsresurser enligt ”insatsförmåga” larmas enligt larmplan och enligt direktiv från gemensam inre ledning RC-Syd. Detta avser förmågor både inom och utanför egna insatsområden t.ex. strategisk/operativ stab (läns-gemensam), kem (regional och riksresurs), tung räddning o.s.v.

Områdesgemensam (Syd) inre ledning svarar också för initiering och koordinering med samverkanspartner och externa resurser. Arbetsmetodik utformad enligt gemensamma principer för lednings- & samverkansstruktur.

6.10 Ledningsförmåga

RC-Syd är ett räddningstjänstsamarbete mellan samtliga 15 kommuner i räddningsområde Syd. Genom gemensamma principer för ledning (system- & insatsledning) ska samarbetet säkerställa att effektivaste möjliga räddnings-insatser genomförs. Området ses och behandlas strategiskt som ett samverkans-område, utan gränser.

Ledningssystemet är uppbyggt kring **systemledning** (normativ/strategisk ledning, resurs- & förmåga-tilldelning, ledningsstöd, beredskapsplanering, omvärlds-bevakning ...) och **insatsledning** (ledning av operativ insats).

Principerna är gemensamma för hela område Syd för att säkerställa att insatser genomförs så effektivt som möjligt.

Varje räddningstjänstinsats leds av räddningsledare som tillika ansvarar för insatsledning. Ramar för ledningsstruktur och organisation är förutbestämd. Först anländande befäl är räddningsledare fram till dess högre ledningsnivå beslutar om annat. Systemledning utövas av regiongemensam ledning RC-Syd.

Funktioner i ledningssystemet

- RRC Regional räddningschef i beredskap

- IB Inre befäl (systemledning)
- LB Larmbefäl (systemledning)
- YB Yttre befäl/VBI (insatsledning)
- SL Styrkeledare (insatsledning)

Ledningsfunktioner kan ha olika roller beroende på händelsetyp, t.ex.

- Räddningsledare (RL) SL, YB/VBI
- Skadeplatschef YB
- Sektorchef SL & YB

Exempel stödjande roller :

- Ledningsstöd LB (inre ledning)
YB (inre/yttre ledning)
Stabschef & stabsdeltagare (inre/yttre stab)

Härutöver finns följande skånegemensamma lednings- & stödfunktioner, t.ex.

- Skånegemensamt N3-befäl (kan agera RL/IC eller ledningsstöd på skadeplats)
- Stab Skåne (stödjande funktion till IC eller RL på skadeplats)

IB svarar för systemledning vilket bl.a. innefattar

- att utifrån riskbild fördela tillgängliga resurser mellan olika insatser
- att tillse att erforderlig beredskap upprätthålls
- att omvärldsbevaka
- att hålla räddningstjänstens befattningshavare informerade rådande läge

6.10.1 Befälsnivåer insatsledning

Styrkeledare SL (hel- & deltid)

Enskild styrka leds av SL.

Yttre befäl YB/VBI

Vid insatser som kräver > 2 styrkor organiseras insatsen med flera ledningsnivåer.

YB leder insats (RL) och SL enskilda styrkor.

Vid insatser med ökat ledningsbehov kan skadeplatschef utses för samordning av sektorer. SL leder enskilda styrkor.

6.10.2 Systemledning

Regiongemensam inre ledning (RC-Syd) svarar för systemledning innefattande bl.a. normativ/strategisk ledning, resurs- & förmågetilldelning, ledningsstöd, beredskapsplanering, omvärldsbevakning och informationshantering. Funktionen svarar också för samverkan med andra myndigheter, organisationer och förmågor. IB återrappporterar till RRC vid vissa händelsetyper eller hög systembelastning.

Tabell 2: Sammanställning av ledningsfunktioner.

uppgift/befattning (exempel)	beredskapsläge	insats 1 styrka (exempel)	insats 1-2 styrkor (exempel)	insats > 2 styrkor (exempel)
Räddningsledare	---	SL	YB	YB/VBI
Skadeplatschef	---			YB
Sektorchef	---		SL	SL
Systemledning	RC-Syd	RC-Syd	RC-Syd	RC-Syd

6.11 Övningsverksamheten

För att vidmakthålla och utveckla kompetens och förmåga ska:

- deltidsanställda brandmän och styrkechefer öva minst 50 timmar per år.
- heltidsanställda brandmän och styrkechefer öva minst 150 timmar per år.
- YB/VBI övas/fortbildas vid minst 12 tillfällen per år. För att vidmakthålla och utveckla kompetens och förmåga ska även insatschefer vid minst 4 tillfällen/år fungera som övningsledare vid insatsövningar nivå 2 och 3.

Ansvaret för dokumentation ligger på respektive stationschef, styrkechef eller räddningschef.

Kommunens räddningsstyrkor ska ha god kännedom om risk- och skyddsobjekt inom sitt respektive stationsområde, detta ska säkerställas bl.a. genom objektsorientering och samövning med kommunens riskobjekt.

Nedan återges en sammanställning av räddningstjänstens övnings- och utbildningsupplägg för befäl.

Tabell 3: Sammanställning av räddningstjänstens övnings- och utbildningsverksamhet.

Aktivitet	SL	YB/VBI
Larmmöte varje vecka	x	x
Ledningsfortbildning	4	4
Riktade OBBO nivå 2-3		4
Ledningsutbildning objekt	2	2
Befälsfortbildning område O-Syd		2
Löpande övningsverksamhet	x	x
Summa	6	12

6.12 Personalresurser och kompetens

Följande kompetenskrav gäller för olika befattningar inom räddningstjänsten.

6.12.1 Heltidsanställda brandmän

Vid tillsvidareanställning av heltidsbrandmän ska något av följande kompetenskrav uppfyllas:

- MSB:s utbildning "Skydd Mot Olyckor (SMO)" med betyg godkänt eller brandman med SRV:s tidigare 15-veckorsutbildning för heltidsbrandman med betyg godkänt, samt med kompletterande SMO-utbildning, eller motsvarande.
- Dokumenterad likvärdig utbildning och erfarenhet som motsvarar ovanstående kompetenskrav.

6.12.2 Deltidsanställda brandmän

Grundkravet är avslutad GRIB kurs 1 enligt MSB med betyget godkänt och avslutad preparandutbildning med betyget godkänt. Nyanställda ska efter 1 år snarast (dock senast inom 2 år) genomgå MSB:s utbildning GRIB 2. (GRIB= Grundutbildning för räddningstjänstpersonal i beredskap)

6.12.3 Vikarier

För personal som ingår i vikariepool för heltidsbrandman ska samtliga nedanstående kompetenskrav uppfyllas:
SRV:s tidigare utbildning "Brandman heltid/deltid", MSB:s "Räddningsinsats" eller MSB:s SMO-utbildning.

6.13 Intern kompetenshöjande utbildning.

6.13.1 Befäl

För att tjänstgöra som befäl med räddningsledande roll ska samtliga nedanstående kompetenskrav under respektive befattning uppfyllas:

Styrkeledare deltid

- SRV:s tidigare utbildning "Brandman heltid/deltid" med betyg godkänt eller MSB:s utbildning Räddningsinsats, eller MSB:s utbildning "Skydd Mot Olyckor (SMO)" med betyg godkänt.
- SRV:s tidigare utbildning Förman heltid/deltid eller MSB:s utbildning Räddningsledning kurs A.
- Intern introduktionsutbildning för nivå 1-befäl.

Styrkeledare heltid

- Kompetenskrav motsvarande heltidsanställda brandmän.
- SRV:s tidigare utbildning Förman heltid eller MSB:s utbildning Räddningsledning kurs A.
- Intern introduktionsutbildning för nivå 1-befäl.
- Styrkechef med personalansvar skall även inom ett år från anställning genomgå kompletterande utbildning med fokus på arbetsrätt och ledarskap.

Yttre befäl/VBI

- MSB:s utbildning Räddningsledning kurs B eller dokumenterad likvärdig utbildning plus erfarenhet som motsvara likartade kompetenskrav. För VBI brandingenjörsutbildning med MSB:s påbyggnadsutbildning RUB.
- Intern introduktionsutbildning.
- Inom ett år från anställning krävs även MSB:s tillsynsutbildning A eller likvärdig utbildning om sådan saknas.

6.13.2 Dykenhet

Räddningstjänsten har alltid en dykenhet i beredskap. Enheten består av en dykledare, en dykskötare samt två räddningsdykare. Dykning sker i enlighet med arbetarskyddsstyrelsens anvisningar, AFS 2010:16, samt marinens säkerhetsinstruktioner för dykeriverksamhet, RMS DYK.

Godkända dykare ska vara utbildade enligt kraven för certifikat A och ha genomgått marinens utsedda skolor för räddningsdykarutbildning, alternativt inneha certifikat A och ha genomgått kompletteringsutbildning enligt marinens föreskrifter.

6.14 Alarmering

Alarmering av räddningstjänstens resurser sker enligt följande.

6.14.1 Ingående alarmering

Ingående larmning sker via SOS Alarm på larmnummer 112. För att säkerställa allmänhetens möjligheter att larma räddningstjänstens enheter i samband med störningar på telenätet kan räddningstjänsten, efter bedömning utifrån antal berörda abonnenter, ställa upp fordon med radio och mobiltelefon på centrala platser. Information om uppställningsplatser sker via lokalradion eller riksradiation.

6.14.2 Utgående alarmering

Räddningstjänstens enheter larmas ut av SOS Alarm via en av tre oberoende larmvägar. Larmväg 1 är via Rakel, larmväg 2 VPN anslutning Telia larmnet och larmväg 3 är via Telias minicall-nät. Alarmeringssystemet är försett med reservkraft.

För att säkerställa funktionalitet provkörs larmvägarna till varje station dagligen av extern entreprenör enligt gällande avtal. Vid fel meddelas tjänstgörande YB som ser till att person fysiskt uppsöker anläggningen för åtgärdande.

6.14.3 Samband & kommunikation

Regionalt anpassad styrande dokumentation för samband/kommunikation klarlägger rutiner för kommunikation både inom räddningstjänstorganisationen och med samverkansparter.

6.15 Avtal för räddningstjänst

Räddningstjänsten Trelleborg har ingått nedanstående avtal.

6.15.1 Gränslös räddningstjänst

I Skåne har man enats om ett avtal kallat gränslös räddningstjänst vilket innebär att det alltid är närmsta styrka som larmas oavsett kommungränser.

3.17.2 RC-Syd

Gemensam systemledning genom RC-Syd

6.15.2 Civilrättsligt avtal

Enligt avtal mellan Trelleborg och Vellinge/Skurup ska Räddningstjänsten Trelleborg svara i huvudsak för följande:

- Funktion som räddningschef
- Skadeförebyggande verksamhet
- Räddningsledning och chefsberedskap
- Ömsesidig hjälp vid räddningstjänst
- Övning, utbildning och kompetensutveckling av Vellinge och Skurups räddningstjänstpersonal
- Underhåll av fordon, materiel och utrustning

6.15.3 Övriga avtal

- Avtal med SOS Alarm Sverige AB avseende alarmeringstjänst av Räddningstjänsten Trelleborg.
- Rakel Skåne.
- Gemensamt avtal om Räddningschef i beredskap (RRC) i Skåne.
- Avtal Region Skåne KAMBER angående Räddningstjänstens deltagande vid IVPA-larm (I Väntan På Ambulans) och Sjukvårdslarm samt övrig assistans till ambulanssjukvården i Region Skåne.

- Regional kemresurs i Skåne finns att tillgå vid behov av materiel och kompetens vid större kemolyckor.
- Regional operativ och strategisk stab.
- Restvärdesräddning enligt avtal med Brandskyddsföreningen RVR
- Sanering väg/järnväg, arbetsjordning & evakuering av tåg enligt avtal med Brandskyddsföreningen RVR.

6.16 Vattenförsörjning

I områden med koncentrerad bebyggelse ska brandpostnät utfört enligt gällande VAV-norm finnas och i övriga områden tillämpas alternativsystem med räddningstjänstens tankbilar.

6.17 Kustnära områden

Samverkan med Sjöräddning, Kustbevakning m.fl. vid händelser i områden som utgör gräns mellan kommunalt och statligt ansvar.

Medverkan i samband med saneringsarbete efter oljepåslag mot strand enligt oljeskyddsplan som kommunen ansvarar för.

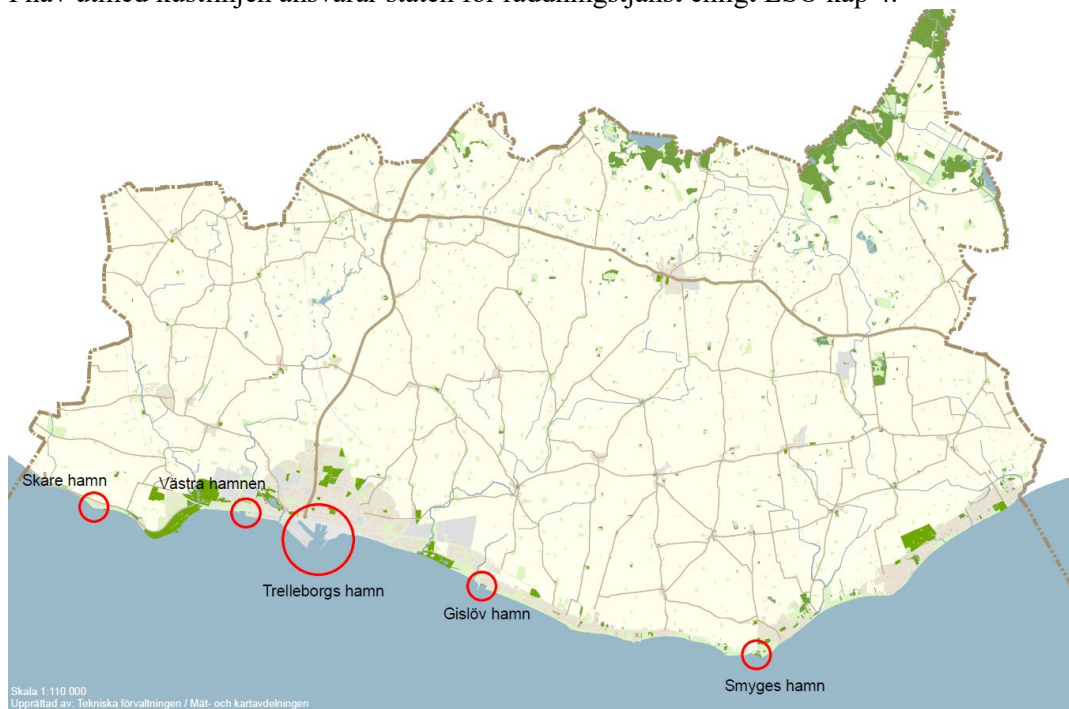
6.18 Hamnar och gränsområde mot statligt ansvar

Kommunal räddningstjänsten bedrivs i hamnar enligt nedanstående bilder.

Röd markering (ej översiktsbild) visar inom vilket område som kommunal räddningstjänst bedrivs.

Generellt gäller att kommunens ansvar begränsas till område inom pir-armor.

I hav utmed kustlinjen ansvarar staten för räddningstjänst enligt LSO kap 4.

Figur 4: Översiktsbild av hamnar inom Trelleborgs kommun där kommunal räddningstjänst bedrivs.

Figur 5: Skåre hamn

Figur 6: Trelleborgs hamn

Figur 7: Gislövs hamn

Figur 8: Smyges hamn